

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Alena Panýrková: Srovnání dvou překladů slovinského románu Alamut do češtiny. Zastarávání překladu. Praha 2007, 79 s. + 3 přílohy

Předkládaná diplomová práce využívá obou studovaných oborů posluchačky a její rozhodnutí obhájit ji na specializaci slovenistika, tedy na oboru, kde může aplikovat teoretická translatologická studia je přínosné jak pro samu diplomantku, tak i pro všechny její kolegy slovenisty, kteří dostávají důkladnou studii porovnávající dva různé překlady jednoho literárního slovinského díla do češtiny.

Nebývá častým jevem, aby z poměrně mladé literatury, jakou slovinská literatura je, se v českém prostředí objevily dva časově poměrně vzdálené překlady. Nejen tento fakt, ale také originální dílo samo znamená výzvu k analytické studii. Autorka se velmi odpovědně zabývá fenoménem románu Vladimira Bartola Alamut v době prvního vydání v domácím prostředí, jeho recepcí tehdejší a současnou ve Slovinsku a nyní také mimo tento prostor vzhledem k aktuálnosti tématu. V úvodní části práce posluchačka představuje zkoumané dílo v literárněhistorickém a literárněvědném kontextu doby vzniku, jeho místo v Bartolově díle, mezi ostatní literární produkci té doby ve Slovinsku a recepci tehdejší domácí literární kritikou. Pregnantně představí autora, dílo a dobový kontext a posléze na tuto literárně kritickou část navazuje studií translatologickou.

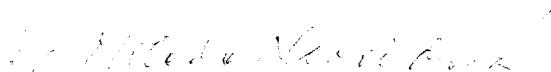
Vzhledem k časovému odstupu půl století mezi oběma překlady se autorka věnuje problému zastarávání překladu. Opírá se teoreticky o autority české a slovenské translatologické školy. Dalším krokem je konkrétní překladatelská analýza díla, rozdílů v jazykové normě v době prvního a druhého překladu a interpretace díla a záměr autora. Zde se slovenistka opírá o překladatelské výzkumy. Ty pak nabývají na intenzitě od 4. kapitoly, kde je provedena analýza textu z hlediska stylistického, syntaktického, lexikálního, morfologického a fonetického. Jde o příkladný rozbor, k teoretickým požadavkům hledá konkrétní realizaci v analyzovaném originálním textu. Než přistoupí k porovnání překladů, představí silné i slabé stránky originálního textu a s ohledem na tyto poznatky pak bude hledat vyhovující překladatelská řešení jednotlivých překladatelů (Jaroslava Závady a Aleše Kozára) a to jak z hlediska dobového nazírání na překladatelskou praxi, tak i z hlediska jazykové vybavenosti a umělecké invence obou překladatelů. Tato komparace je doložena markantními příklady rozdílných překladatelských řešení i interpretací.

Autorka vytvořila opravdu pečlivou analýzu všech tří podob téhož díla. Reaguje s neuspokojením na výrazné omezení druhého překladu vyplývající ze skutečnosti, že vydavatelství si pro nový překlad vlastně zadalo požadavek na pouhou na jazykově aktualizovanou úpravu překladu díla. Překladatel Aleš Kozár však tento požadavek nemohl akceptovat také proto, že první překlad nebyl úplný, přesto poměrně značnou část prvního překladu převzal, aniž by jej stylově vyrovnal s mnohem úspěšnějšími vlastními řešeními.

Práce se soustřeďuje na problematiku zastarávání překladu a přináší jak teoreticky zobecňující tvrzení tak i praktické ukázky konkrétních řešení. Autorka někdy sama navrhuje řešení adekvátnější vzhledem k originálnímu textu. Svých překladatelských zkušeností mohla využít hojněji, práce by tím získala nabídku dalšího překladatelského přístupu.

Po stránce jazyka a stylu je práce uchopena vyváženě, jasně, explicitně, pregnantně. Posluchačka se suverénně pohybuje jak v literárněvědné tak i translatologické oblasti a dokázala svou práci pojmout výborným způsobem mezioborově.

Předložená diplomová práce vyhovuje požadavkům kladeným na diplomové práce magisterského studia na Filozofické fakultě UK, považuji práci za proporčně zpracovanou jak po stránce teoretické tak prakticko-interpretací. Navrhuji práci ohodnotit klasifikačním stupněm výborně.

PhDr. Milada Nedvědová
Ústav slavistických a východoevropských studií
Filozofická fakulta UK Praha

V Praze, 17.1.2007